נא א מיי' פ"ג מהל' מקוואות הל' יט:

נב ב ג ד מיי' שם הל' יח:

סיה טי' נמי לא נבטל נ"ק

נ"א שלא הזכיר

נ"א רצונו

כמו שהמים נ"ק

גי' ש"ק וטביל סס"ד ואח"כ ד"ה הולכין כו' אליו יין כיון כו' כנ"ל

ב"ה יש נ"ק

תוספתא דמקואות דף פשטו

מקואות פי' מ"ו ע"ש בר"ש

עיין תוס' גירסאות שמהפך הדבורים כי הם מסורסים והמוסיפים מיין נ"ק

נ"ק מ"ט

רש"י גורס בגמרא מלא מי רגלים נ"ק

אלא מין בשאינו מינו בטעמא מין במינו ברובא, ה] ונשער מין במינו כמין בשאינו מינו ג] דתנן נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים מאי לאו רואין אותו ליין כאילו הוא מים לא, רואין אותו לדם כאילו הוא מים, אי הכי בטל מיבעי ליה ג] ועוד תניא ר' יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום ד] אם דיהה מראהו כשר ואם לאו פסול תנאי היא דתניא דלי שיש בו יין לבן או חלב והטבילו הולכין אחר הרוב, ר' יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום אם דיהה מראהו כשר ואם לאו פסול ורמינהי דלי שהוא מלא רוקין והטבילו כאילו לא טבל, מי רגלים רואין אותו כאילו הן מים, מלא מי חטאת עד שירבו המים על מי חטאת ה] מאן שמעת ליה דאית ליה רואין, רבי יהודה, וקתני דסגי ליה ברובא, אמר אביי לא קשיא הא

אלא מין בשאינו מינו. שהטעם ניכר בו בטעמא מחייב ולקי מן התורה וכי אמר ריש לקיש בפיגול ונותר של מין ומינו דליכא למיקם אטעמא לא תשמע מינה נותן טעם ברוב לאו דאורייתא: **ונשער מין במינו כמין בשאינו מינו**. כיון דהיכא דקיימינן אטעמא כל כמה דיהיב טעמא לא בטיל, כי ליכא למיקם נמי אמאי מזלזלין באיסורי למיהדר ולבטלן ברוב נימא רואין אילו היה מין ושאינו מינו *הא יש בו היכר טעמא השתא נמי לא ניבטיל עד דרבה עליו כל כך כשיעור ביטול של מין ושאינו מינו: **מאי לאו רואין לאותו יין כאילו מים הוא**. ואם מראה דם היה ניכר בהן כשר אלמא אע"ג דמין במינו הוא, לענין ביטולא ו] דחזותא לא אמרינן ליבטל ברוב אלא משערינן ליה כמין בשאינו מינו: **לא רואין** ז] **לאותו לדם כאילו הוא מים**. ופסיל דבטיל ליה ברובא הואיל ובתר חזותא אזלינן והכא ליכא למיקם עליה דמילתא, בטיל ברובא: **רבי יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום**. לקמן מייתי לה לכולה משנה: **דלי**. טמא: **שיש בו יין לבן או חלב**. שאין מראיהן ניכר בתוך המים: **והטבילו**. וקאמר ר' יהודה הואיל ואילו יין אדום הוה כל זמן שאדמומית שלו ניכרת לא בטיל במים ואין טבילה עולה לכלי זה אלא אם כן שפך מהן עד שירבו ליכנס לתוכו ממי המקוה כדי להפקיע כל מראה היין הימנו השתא נמי כשהוא לבן רואין אותו כאילו היה אדום אם ח] (מ)מועט כל כך שהמים (הנכנסים) לתוכו יש בהן שיעור להפקיע מראיו כשר כלומר עלתה לו טבילה ואם לאו פסול אלמא משערינן מין במינו כמין בשאינו מינו ולהחמיר דלא ליבטל ברובא כל דהו: **תנאי היא**. דרבנן פליגי עליה דר' יהודה וכוותייהו קיימינן: **והטבילו**. ולא שפך מה שבתוכו הולכין אחר הרוב אם לא היה אליו יין כיון שהטבילו ונתמלא ממי המקוה ורבו המים על היין טהור: (**כאילו הוא יין. אדום**) ט]: **דלי שהוא מלא רוקין** גרסינן: **כאילו לא טבל**. שהרוק עב הוא וחוצץ בפני המים ואינו בטל במים ומלא לאו דוקא י] אלא איידי דבעי למיתני *מלא מי רגלים דדוקא הוא דאשמעינן רבותא דלא בעי לבטולינהו דכיון שעברו מי המקוה על פיו ונשקו לאותן שבתוכו נעשו חבור להם וטהר דמי רגלים מין מים הן תני נמי מלא רוקין: **רואין יא] אותו כאילו הן מים**. כלומר אף על פי שמראיהן חלוק מקצת ממראה שאר מים אפילו הכי כיון דמין מים הן לא בעי רובא לבטולי אלא רואין אותו כו': **מלא מי חטאת**. הואיל והן אב הטומאה וחשיבי משום קדושתייהו לא בטלין אלא *)ברובא: **עד שירבו המים**. אין טבילה עולה לכלי עד שישפוך מהם יותר מחציו של כלי כדי שירבו המים הנכנסין על מי חטאת: **מאן שמעת ליה** יב] [דאמר "רואין אותו ר"י]. [דשמעת ליה] דאמר רואין אותו כאילו הוא שני ממראה שלו: יג] **וקתני**. היכא דשוה מראה הבטל למראה המבטל כגון מי חטאת שאין מראיהן חלוק דסגי ליה יד] למבטל ברובא ולא אמרינן רואין אותו כאילו הוא יין אדום להחמיר: **הא**

*) ברובא עד הד"א נ"ק

ונשער מין במינו כמין בשאינו מינו. פי' בקונטרס כיון דהיכא דקיימינן אטעמא כל כמה דיהיב טעמא לא בטל כי ליכא למיקם נמי אמאי מזלזלי באיסורא למיהדר לבטלן נימא רואין אילו היה מין ושאינו מינו *הא יש בו היכר טעמא השתא נמי לא בטיל ואת אמרת מין במינו בטל מן התורה טו] אע"ג דאילו היה אינו מינו היה נותן טעם טז]: הג"ה. ואע"פ *שהזכיר בקונטרס יז] זלזול איסור אינו *רוצה לפרש שמקשה מדרבנן דהא מתניתין דאורייתא היא וכולה שמעתין כן: **לא** רואין לדם כאילו הוא מים. כלומר הדם פסול דמין במינו בטיל ברובא *כגון שהמים פסולין לזריקה: ה"ג **דלי** שיש בו יין לבן וחלב והטבילו הולכין אחר הרוב. לא דמי להא דתנן (שבת דף קב:) הדיו והחלב לאין חוללין דהכא כיון דהאי דלי יש בו חלב עד רובו לא מחלחלי מיא ולא דמי לחלב דמנא אגבא דמנא או אגבא דגברא ונחית וטביל* הולכין אחר הרוב ואם לא היה אליו כיון שהטבילו ונתמלא ממי מקוה ורבו המים על היין טהור ואם תאמר והא אמרינן (שם דף עז.) כל חמרא דלא דרי על חד תלתא מיא לאו חמרא הוא וכ"ש הכא דאיכא חמרא טובא יח] לא בטל ממנו שם יין ולא מהני ליה השקה דחמרא מזיגא מיקרי כדאמרינן בפ"ק דמכות (דף ג.) וי"ל דהכא מיירי בחמרא מזיגא אי נמי בחמרא דרפי ואין יכול לקבל רוב מים שאין כל היינות שוין כדאמרינן בפרק המוציא יין (שבת דף עז.) יין יט] השרון לאחד דרפי וכן יש לפרש בסוף הערל (יבמות דף פב:) דאמר נתן סאה ונטל סאה כשר עד רובו ופי' בקונטרס דמיירי במי פירות והשתא אי ביין מיירי אמאי כשר והלא יין גמור הוא לברך בורא פרי הגפן ולכל דבר וביין הוא טובל אלא מיירי בחמרא דרפי ומיהו איכא כ] למימר בשאר מי פירות בר מיין ובפ"ז דמס' מקואות תנינן לה וקאי אשאר משקין ומי פירות והציר והמורייס והתמד כא] א)משום דחמיץ: ב) **דלי** שהוא מלא רוקין גרסינן כאילו לא טבל. שהרוק עב הוא וחוצץ בפני המים ואינו בטל במים ומלא לאו דוקא אלא איידי דבעי למיתני כב] מלא מי רגלים דדוקא הוא לאשמועינן רבותא דלא בעי לבטולינהו דכיון שעברו מי המקוה על פיו ונשקו לאותן שבתוכו נעשו חבור להן וטהר דמי רגלים כג] מים הוא תנא נמי מלא רוקין רואין אותו כאילו הם מים כלומר אע"פ שמראיהן חלוק במקצת ממראה שאר מים אפ"ה כיון דמין מים הם לא בעי רובא לבטולי אלא רואין אותן כו' מלא מי חטאת הואיל והן אב הטומאה וחשיבי משום קדושתייהו לא בטלי אלא ברובא מאן שמעת ליה דאית ליה רואין ר' יהודה וקאמר דהיכא דשוה מראה הבטל למראה המבטל כגון מי חטאת שאין מראיהן חלוק דסגי למיבטל ברובא ולא אמר רואין אותן כאילו הן יין אדום להחמיר: **הא** דרביה. הא דתנן לעיל רואין אותן כאילו הן יין אדום דרביה הוא דמחמיר בבטול כי היכי דמחמיר במין במינו כך פירש בקונטרס וקשה לפירושו חדא דמה ענין האי רואין דמי רגלים ליין וחלב דלעיל כד] שאינו מינו לא שייך בהו השקה אבל מי רגלים לדברי רש"י שהם מים גמורים וסלקא להו השקה אם כן מאי רואין שייך בהו וכי משום דנשתנו קצת לא יהא שם מים עליהם ולא תועיל להם השקה דלא דמו נמי לנבע שבטל מהם תורת מים בפרק קמא דמכות (דף ג:) ועוד בלאו סוגיא דלעיל תקשי ליה רישא לסיפא ועוד מאי קא משני הא דידיה הא דרביה אכתי הך דמי חטאת קשיא רישא לסיפא לסברת הש"ס דאמר דתנא כה] דהנך מי רגלים רואין כאילו הן מים סובר נמי ביין וחלב רואין כאילו הן יין אדום ועל זה פריך אמאי מכשרינן במי חטאת על ידי רוב מי מקוה דבמיעוט מי חטאת נמי הוה לן למימר רואין כאילו הן יין אדום ע"ז לא תירץ כלום דהכתי מי רגלים למי חטאת קשו אהדדי: הג"ה. ועוד אי ההיא דיין לבן וחלב הויא דרביה כי דיהה מראיהן אמאי כשר הא מין במינו לא בטל ומין במינו חשיב ליה כיון דשוין בחזותא ועוד דבהדיא הוה ליה לאקשויי מהך ברייתא אמתניתין דקאמר רבי יהודה אין דם מבטל דם דמין במינו לא בטל והא בטלי מי חטאת במים ועוד דמי רגלים מיקרו אינו מינו לגבי מים כדאמרינן בסמוך גבי חרסן של זב: הג"ה ונראה דגרסינן מי רגלים רואין אותן כאילו הן יין וכי האי גוונא הגיה בתוספתא דמסכת טהרות בפרק שמתחיל דם טמא מי רגלים שנתערבו ביין רואין אותן כאילו הן מים נתערבו במים רואין אותן כאילו הן יין ג) במים אם בטל מראיהן טהורים ואם לאו טמאים והאי ורמינהו דהכא אמתניתין קאי דקאמר רבי יהודה אין דם מבטל דם והכי פירושו דלי שהוא מלא רוקין והטבילו כאילו לא טבל מלא מי רגלים רואין אותן כאילו הן יין ולא בטלי ברובא מלא מי חטאת עד שירבו המים על מי חטאת שישפוך רובו ולכשיתמלא טהור דלא מהניא להו השקה לטהרם כמו שפירש בקונטרס ואי נמי חומרא בעלמא משום דאין זריעה להקדש כדאמרי' בפרק כל שעה (פסחים דף לד:) וכ"ש למי חטאת דאפילו בגדי אוכלי תרומה מדרס לחטאת (חגיגה דף כ.) אבל היכא דרבו בטלי מהם תורת מי חטאת ונעשו מי מקוה מאן שמעת ליה דאית ליה רואין במין כו] שאינו מינו השוין בחזותא רבי יהודה דקתני בההיא דיין לבן רואין אותו כאילו הוא יין אדום והכי מי רגלים נמי אי מין בשאינו מינו כדמוכח בסמוך גבי חרסן של זב כז] *וגבי שוין בחזותא וקתני דסגי להו ברובא במי חטאת אלמא דמין במינו בטל לרבי יהודה ומשני הא דידיה הא דרביה מתניתין דרביה דמין במינו לא בטל וברייתא דידיה ומברייתא דלעיל רואין אותן כאילו הן יין אדום אם דיהה מראהו כשר לא הוה מצי לאקשויי אמתניתין אלמא

א) נ"א משהחמיץ ב) עיין בספר פנים מאירות שהאריך בזה הדבור ג) גירסת הר"ש במס' טהרות פ"ד שמביא התוספתא נתערבו במי רגלים אחרים רואין אותן כאילו הן יין במים אם בטל כו' כנ"ל.

◆

שיטה מקובצת

א] עיין בהשמטות בסוף המסכת: ג] דתנן נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים וא"ת מאי פריך ממתני' למין במינו דר"ל [מיירי במין במינו] ממש דנהי דמתני' במראיהן שוה מ"מ הוי מין בשאינו מינו והתם לא אמר ר"ל דבטל ברוב דלא איירי אלא במין במינו ממש ותירץ מורי דאסיפא סמיך והוי כמו וכו' ופריך מסיפא דקתני נתערב בדם ברמה דהוי מין במינו ממש ואפ"ה לא בטל ברוב א) ובשיטה תירץ דם דקדשים ודם חולין (מינו מינו) [הוי מין במינו] גמור: ג] ועוד תניא כו'. השתא ודאי קשה מאי פריך לר"ל מהכא הכא ודאי פריך ממין בשאינו מינו יין לבן במים ובהא מודה ר"ל וי"ל דה"פ דודאי לא פריך ליה מר' יהודה אלא מייתי מהכא דר"י קאמר במין (שאינו) [בשאינו] מינו רואין שלא להתבטל וא"כ מר"י נשמע לרבנן דמתני' דאמרו רואין אפילו במין במינו שלא להתבטל (דמוז) [דבוה] לא פליגי אלא במין במינו פליגי דלר"י אינו בטל כלל ולרבנן בטל [אלא] דאמרי רואין והשתא פריך שפיר והדרי קושיא ראשונה שלא תאמר רואין לדם כדמשני לעיל: ד] אדום במים אי דיהה תיבת אם ל"ש: ה] מאן שמעת ליה כו'. וא"ת והא הכא הוי מין במינו ממש מי חטאת במי מקוה אבל לעיל הוי מין בשאינו מינו יין לבן וחלב למקוה וי"ל כיון דמראיהן שוין חשיב לעיל נמי מין במינו גבי מקוה מין במינו ומשני כלומר דרביה מחמיר במין במינו דלא בטל כלל דהא בברייתא דלעיל קאמר דלא סגי ברובא ע"י רואין כיון דאין מין במינו ממש. כך שיטת הקונטרס: מאן שמעת

אין דם מבטל דם אלמא מין במינו לא בטל אבל מברייתא דלעיל לא מצי פריך אחך ברייתא דמי חטאת דשאני מי חטאת במי מקוה דהוי מין במינו גמור וכן לא מצי פריך מברייתא דלעיל אמתני' דמשום חומרא דקדשים דחשיבי אין דם מבטל דם אבל ממי חטאת פריך שפיר דגם מי חטאת חשיבי והוי ליה למימר דלא ליבטיל והשתא ניחא דע"כ האי רואין לא הוי כרבנן דברייתא דלעיל דמי רגלים במקוה הוי כיין לבן וחלב במקוה דקאמרי רבנן לעיל דסגי ברובא והכא קאמר דלא סגי ברובא אלא רואין כאילו הוא יין אדום אם בטל מראיתו כדפי' וא"ת אכתי היכי מוכח דר"י הוא משום דקתני רואין דלמא רבנן דמתני' היא דאית להו נמי רואין וי"ל דא"כ מאי איריא מי רגלים דקתני בברייתא רואין לפי שהן במקוה מין בשאינו מינו אפילו מי חטאת במקוה והוי

ליה כו' לשיטת הקונטרס קשה טובא חדא דלפי סברת המקשה דמדמה ההיא דלעיל יין לבן וחלב במקוה דהוי מין בשאינו מינו למי חטאת דהוי מין במינו ממש א"כ מאי איריא דפריך מהאי ברייתא דלעיל דיין לבן וחלב אוקי ברייתא דמי חטאת תקשי ליה ממתני' דקאמר ר"י בהדיא דמין במינו לא בטיל כלל אוקי דמי חטאת דקתני בטל ברוב או מהא דיין לבן וחלב דאמר ר' יהודה רואין אלמא מין במינו בטל מהא היכא דליכא מראה אם היה אדום ובמתני' קתני אין דם מבטל דם כלל ועוד קשה מאי קאמר מאן שמעת כו' הכי מכח מהא דמי (חטאת) [רגלים] רואין דאתיא כר"י הא ברואין כזה אפילו רבנן מודו שהרי רש"י פי' דמי רגלים הן כמים ומין מים נינהו ממש לענין השקה והא דלית להו רואין ה"מ ביין וחלב שאינו מינו ממש כההיא דלעיל בברייתא וא"כ היכי מוכח דר"י היא ועוד דקאמר תא דידיה דם קל דמין במינו בטל ומי חטאת דסגי ברביה ולא אמרינן רואין משמע דהא בהא תליא רבנן דמתני' יוכיחו דסברי מין במינו בטל ואפ"ה מחמרו ואמרו רואין במתני' דמין במינו ולא מיבטל ברובא לכן נראה כגירסת התוספתא דמי רגלים לאו מינא דמים נינהו ואע"ג דאתו ממים כבר נתעכלו בבני מעיים ופקע מינייהו שם מים ולפי זה מלא דמי רגלים לאו דוקא אלא מיירי בחסר ורואין מי רגלים כאילו יין אדום ואם יש מי רגלים כל כך שאם היו יין היו משנין מראית המים דלא מהניא להו השקה דלא מינא דמים נינהו ואם לאו טהור והשתא דייק שפיר מאן שמעת ליה כי האי גבי מי רגלים דאית ליה רואין ר"י היא דאמר לעיל גבי יין וחלב רואין כאילו הוא יין אדום וקתני דסגי ברובא במי חטאת דהוי מין במינו ממש אלמא מין במינו בטל לר"י ובמתני' קאמר

מין במינו ממש אמרי רבנן רואין במתני' אלא ש"מ ר"י היא דאית ליה (דוקא) רואין [בין] במין בשאינו מינו וקשיא דר"י אדר"י דאילו במתניתין הוי מין במינו וקאמר רואין א"נ ה"ק מאן שמעת ליה ר"י לעיל גבי יין לבן אבל רבנן שמעינן להו רואין גבי דם קדשים ולא גבי מקוה ומשני דקתני דמין במינו לא בטלי והשתא ניחא דהקושיות והתירוצים בפשיטות והשתא לפי ה דנקט לעיל מלא לאו דוקא לא גבי רוקין ולא גבי מי רגלים ולמאי דמשני רבא בדלי טמא אז נקט דוקא מלא ובשביל רוקין דאל"כ אלא שהיה חסר ונכנסין בו המים א"כ דהמים עברו על שפתו והכי קי"ל כרבא דאמר דר"י נמי אית ליה דרביה. לשון מהר"ם דחזותא דדם ויין חדא הוא והוי כמין במינו והיה ראוי שיהא בטל ברוב: ז] רואין ח] אם מועט כל כך שהמים שנכנסין לתוכו: ט] אדום גרסינן דלי: י] דוקא דכיון שה יא] רואין אותן כאילו: יב] ליה דאית ליה רואין אותו (גרסינן) ר' יהודה היא דשמעינן ליה היכא והד"א ותיבת וקתני ל"ש ונמחק: יד] ליה לבטל אות מ' נמחק: טו] התורה ברובא א מינו ותיבת הגה"ה נמחק: יז] בקונטרס לשון זלזול: יח] טובא דלא בטל: יט] יין השרון לאוקמי בשאר תיבת למימר ל"ש ונמחק: כא] והתמד משהחמיץ הס"ד: כב] למיתני ולא כג] רגלים מין מים: כד] דלעיל דההיא שאינו: כה] דתנא דתני מי רגלים רואין אותו נמחק: כו] במין בשאינו מינו: כז] זב ושין תיבת גבי נמחק:

[illegible]

נושא
1. מין בשאינו מינו - בטעם
2. מין במינו - ברוב

נושא/מבנה
(מחקר)
קושיות
תשובות

למה במין במינו אתה פוסק לפי הרוב והא יש לראות אותו כמין בשאינו מינו ולראות אם המיעוט מורגש ברוב

כמו שסמים נ"ק

נושא
מח' תנאים איך פוסקים במין במינו אי בתר רוב או רואים את המיעוט כאילו אינו מינו (ואם המיעוט מורגש ברוב: או בטעם או במראה, אינו בטל)
מבנה
◇ להבליט סתירה בר' יהודה

נושא/מבנה
△ נסיונות ליישב סתירה בשיטת ר' יהודה
א) אם סגי ברוב
-או-
ב) אמרינן "רואין"...

*דומה למקרה של מין בשאינו מינו שבוחנים אם הטעם של מיעוט באיסור מורגש ברוב היתר